

**İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ**

YIL : 1996

SAYI : 6

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Yıl: 1996

Sayı: 6

FAKÜLTE YAYIN KURULU

BAŞKAN

Prof.Dr. Mehmet AYDIN

ÜYELER

Prof.Dr. Mehmet AYDIN

Prof.Dr.Şerafettin GÖLCÜK

Prof.Dr.İsmet KAYAOĞLU

SEKRETER

Nurettin KARAKUŞ

Dergide Yayımlanan Eserlerin Sorumluluğu Yazarlarına Aittir.

Baskı-Cilt

ÖZ EĞİTİM LTD. ŞTİ.

P.K. 313 Çarşı - KONYA

Tel:0.332 351 69 62 & Fax:0.332 351 06 33

İÇİNDEKİLER

Prof.Dr. İsmet KAYAOĞLU İSLAM SANATI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER.....	1
Prof. Dr. Mehmet AYDIN MUKAYESELİ DİNLERTARİHİ.....	17
Prof.Dr. Fahrettin OLGUNER SİYASİ REJİM MESELELERİNE FELSEFE AÇISINDAN BAKIŞ.....	25
Prof..Dr.Orhan ÇEKER İFTA ve BİR FETVA DEFTERİ ÖRNEĞİ.....	35
Doç.Dr. Yusuf İŞİCİK KUR'AN-I KERİMDE MÜTEŞABİH VE TE'VİLİ.....	55
Doç.Dr. Bilal SAKLAN EBÛ TÂLİB EL-MEKKÎ (386 / 996) VE BAZI HADİS MESELELERİNE BAKIŞI.....	67
Yrd. Doç. Dr. Bünyamin SOLMAZ DİNİN TOPLUM VE KÜLTÜR ÜZERİNE ETKİLERİ..	125
Yrd. Doç. Dr. Mustafa TAVUKÇUOĞLU CUMHURİYET DÖNEMİNDE DİN DERSLERİNİN İLKOKUL PROGRAMLARINDAKİ YERİ.....	147
Yrd. Doç. Dr.Ahmet Turan YÜKSEL BAZI BATILI ARAŞTIRMACILARA GÖRE İLK İSLAM FETİHLERİ	169
Yrd. Doç. Dr. Zekeriya Güler MISIRDA AKADEMİK ÇEVRE İLE İLGİLİ BAZI TESBİTLER.....	197

II

Yrd.Doç.Dr. Şahin Filiz	
AL - KONAWI'S MANUSCRIPT NAMED "NUSUS AND HIS DOCTRINE OF UNIFICATION (VAHDAT AL-VUJUD).....	223
Dr. Ahmet YAMAN	
<i>Neş'etü Edebi'l-Fihri'l-İslâmî ve Tottanvuruk</i>	235
Yrd.Doç.Dr. Saffet KÖSE	
İSLÂM HUKUKUNUN STATİK OLDUĞU İDDİASI TAHLİLİ.....	255
Hayri ERTEN	
HZ ÖMER DÖNEMİNDE TOPLUMSAL DEĞİŞME.....	297
Ahmet ÇAYCI	
SİLLE ÇARŞI HAMAMI	309
Arş. Gör. Mehmet EREN	
KÂDÎ SENÂULLAH PANİPATÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ.....	321
Dr. Galip ATASAĞUN	
EMİLE DURKMEİM'İN DİNİN ORJİNİ VE TABİATI HAKKINDAKİ TEORİSİNİN BİR KRİTİĞİ.....	341
Dr. Mehmet AKGÜL	
DİN SOSYOLOJİSİ.....	359
Hidayet IŞIK	
HRİSTİYAN İNANCININ TESLİSE DÖNÜŞMESİ VE TESLİSİN İLK KAYNAKLARI	383
Yrd.Doç.Dr. Ahmet Turan YÜKSEL	
SLAVE SOLDIERS AND ISLAM: THE GENESIS OF A MILITARY SYSTEM.....	395
Dr. Ahmet YAMAN	
KUR'ÂN VE SÜNNETTE HUKUKÎ RUHSATLAR...	407

İSLAM SANATI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

Prof.Dr. İsmet KAYAOĞLU

Kur'anı Kerim'de resim sanatının haram olduğuna dair bir ayet yoktur. Din olarak İslam fen ve sanat meseleleri hakkında hüküm vermez. Ayet olarak, sanatın karşısına çıkarılan Maide suresi 93. ayetinin tasvir sanatı ile ilgili bir yanı yoktur. "şarap, kumar, ensâb ve ve fal okları şeytan işi pis şeylerdir."¹ Burada geçen ensâb kelimesinin tasvir olarak anlamak yanlıştır. Ensâb taşınmak için yontulmuş putlar ve dikilen taşlar anlamı taşır.

Kur'an-ı Kerim'de tasvir lehinde bir ayete Hz. Süleyman kıssasında rastlanır. "Ona (yani Süleyman'a) mihrablar, timsaller, havuzlar gibi çanaklar ve sabit kazanlardan her ne isterler ise yaparlardı. Çalışın ey Davud hânedanı, şükür için çalışın. Kullarım içinde şükür edenler azdır."² Bu ayete dayanarak bazı âlimler, tasvir ve timsalin caiz olduğunu çıkarmışlardır. Burada Allah'ın nimetleri sayılıyor. Cenab-ı Hak, Hz. Süleyman'a verdiği nimetler arasında timsali, tasviri de zikrediyor. Bu Allah'ın bir nimeti olarak sayılarak, karşılığında şükür edilmesine işaret vardır.

Resim ve tasvir meselesi, şarap ve kumar gibi toplumsal zarar doğuran âfet değildir. Eğer toplumsal zararı olsaydı aynen kumar ve içki gibi sarîh beyan bulunurdu. Kur'an'da resim yasağı olacak bir ayet bulunmadığı anlaşılıyor.

¹ Maide Suresi, 93

² Sebe Suresi, 13

Hadislere gelince: Canlı resimleri yasaklayan bazı hadislerde bulunmadığı görülür. Hadislerin sıhhat ve subut dereceleri aynı değildir. Biz burada hadis kritiğine girişmeden delil olarak gösterilenleri ele alalım:

1. Hz. Ayşe'den rivayet edilen hadis: Hz. Peygamber evinde üzerinde salib bulunan bir şey bırakmazdı, onu bozardı, diğer bir rivayette keserdi.³
2. Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Melekler için de sûret veya köpek bulunan bir eve girmezler"
3. Hadis, Ebu Talha'dan rivayet olunuyor: Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: "Melekler için de sûret bulunan eve girmezler"
4. Bir başka rivayet: "Kıyamet günü halktan azabı en şiddetli olanlar tasvir yapanlardır"

Yine Hz. Ayşe diyor ki: "Hz. Peygamber seferden gelmişti. Ben dolabın önüne üzerinde resim ve sûret bulunan ince bir perde koymuştum. Hz. Peygamber onu görünce yırttı ve Kıyamet günü halktan azabı en şiddetli olanlar Allah'ın hilkatini taklid edenlerdir. dedi. Hz. Ayşe diyor ki: Bu perdeden bir veya iki yastık yaptık.

1. Hadiste, üzerinde haç bulunan şey yasaklanmıştır. Bu dini bir semboldür. Onu bozmak Hristiyanlıkla ilgisi dolayısıyladır. Yoksa sûret ve resim olmasından ötürü değildir.

Resim yasaktır diyenler, bunun haram olma kaynağını belirtmelidir. Eğer Allah'ın yaratma sıfatını taklid etmek olsaydı, ağaç, nebat, dağ resimleri yapmayı mubah görmemek gerekirdi..

2. ve3. Hadiste meleklerin köpek ve sûret bulunan eve girmemeleri hükmünü İbn Hibban, Hz. Peygambere has kılar. Çünkü o vahiy ve risalet sahibidir. Onun evini bekleyen köpeğe ve duvarı süsleyen resme ihtiyacı yoktur.